מר:

ומה נר דלהכי עבידא כי לא הדליק בה

שרי לטלטולה מטה דלאו להכי עבידא

לא כ"ש אלא אי איתמר הכי איתמר אמר

רב יהודה אמר רב יממה שיחדה למעות

הניח עליה מעות אסור למלמלה לא הניח

עליה מעות מותר למלמלה לא יחדה

למעות יש עליה מעות אסור למלמלה

אין עליה מעות מותר למלמלה והוא שלא

היו עליה בין השמשות אמר עולא מתיב

ר' אליעזר פמוכני שלה פבומן שהיא (ביומן שהיא

נשמטת אין חבור לה ואין נמדדת עמה

ואין מצלת עמה באהל המת ואין גוררין

אותה בשבת בזמן שיש עליה מעות הא

אין עליה מעות שריא אף על גב דהוו

עליה ביה"ש ההיא ר' שמעון היא דלית

ליה מוקצה ורב כרבי יהודה מבירא ליה

ל"ל אלעזר, ב) [לקמןמו.] כלים פי"ח מ"ב,

שידהן, ק) והוא בתוספתא שידהן, מז ניזוע במושבמה. דאהלות פייען, עז רשייל מייז ומהרשייא כתב שזהו שייך לסוף דיבור שאחייז ועיי

הגהות הב"ח

וכו׳ ומפסיק בפני הטומאה:

(ב) תום' ד"ה ואין מצלת וכו'

בנים ההברום והכלים מעל

גליון הש"ם

נמ' בומו שהיא נשממת.

י לקמן דף מח ע"ב תום". ה דבר תור': תום' ד"ה

הא אין וכו'. איכא למימו

דמודה ר"ש. עי׳ לעיל ד׳ לו

ע"א תוס' ד"ה הא ר' יהודה:

חוח' ישויה

א) וכסוכה [מג:] דקאמר גביי מורביותיא וכרי ע"ם משמע דדוקא ע"י ע"היב אבל מ"ח לא היו עושין אף

על גב דבייתוסין לא הניחו

לדנוחה לה חשיב כשכת ה"נ

לדעתם נה חשיב בשכח היינ לא היו יכולין לנערם בלא טלטול קצח אע"ג דקאמר

ורשב"א

ינ ושמטום: ב

מו.] כלים פי"ח כ ג) פי"ח מ"א, ד)

לא.], כ) [דף ל:], ו)

נא א מיי׳ פכ״ה מהל׳ שבת הלכה י טוש״ע או״ח סימן שי סעיף ז:

מוסף תוספות

א. ולא קתני 'אבל לא המיוחד לכך'. מוס' הלח"ש. ב. בחול, אטור לטלטלה בשום שבת, . למימרא דבייחוד ותשמיש למימרא דבייחוד ותשמיש מיתסרא. ליענ״ל, ג. ונפרוך הכי יומה נר דלהכי עבידא, אע״ג דנשתמש בה כמה ימים, שריא, מטה דלאו להכי עבידא, לא כ״ש׳. ריטנ״ל. ה. דלא מימאיסא. ריטנ״ל. 1. ולאו מתקציא. ריטנ״ל. כמו יחוד של מטה. תוס׳ נינון שייחדה. מעות ונשתמש בה מקציא לי" משאר כל המלאכות. [משא"כ בנר של מתכת]. ביייי" הרא"ש. דכיון שייחדה המלאכות. [משא"כ בנר של מתכת]. ריטנ"ל. I. אפי' לצורך גופו ולצורך מקומו, ופירשנו לעיל (לו. ד"ה הא ר' יהודה) דהוה כמו מטה שיחדה למעות. כמו מטה שיחדה למעות. מוס' הרא"ש, ח. אפי' היו עליה כל ביה"ש שרי. מוס' הרא"ש. ט. במעות שע"ג הלח"ם, ט. במערת שע"ג הכר. חי הל"ון. י. ההוא דפעם אחת חל שביעי של ערבה להיות בשבת והביאו. לוו"ו הל' על"ץ סו"ס כ"ט. יא. של ערבה בער"ש והניחום בעזרה. הכירו בהם בייתוסי׳ והם מפורשת בתורה. ונטלום וכבשום תחת האבנים ויודעים בהן בחכמים שלא יטלטלו האבנים. . באיסור טלטול. והם היתה ידם עם הפרושים. או"ז הל׳ קוכה סיי שט"ו] ושמטום מוכה סיי שט"ו] ושמטום מתחת האבנים וזקפום בצידי במזבח, ופירש"י כהנים עמי הארץ שאינם יודעים שנעשו בסיס לדבר האסור. או"ז הל' ער"ם סו"ם האטרו. מריים קרים קרים ליט, יב. שמטרם. ארייז הלי עריים סויים כייט. יג. דאילר מדעתם ושלא מדעתו דינו כשוכח. ליטב״א. יד. דהא כשוכח. ליטב״א. יד. דהא בעלמא בעינן בכלי שטף כלי קבול דומיא דשק, ובמאי דחזי למדרסאות לא בעינן קבול. ריטנ"א. דאפי' פשוטי כלי עץ המיוחדים למדרס מיטמא מווכ. מנחות לא. ד"ה שידה. 10. בתמיה. ח" הר"ן. שיימולטלין מלא 10. בתמיה. ח"י הר"ן.
10. בתמיה. ח"י הל"ן.
10. במיטלטלין מלא מלא"ב.
11. אלמא במידי דחוי
17. אלמא במידי דחוי
למדרס לא בעי דומיא
דשק, דהא אמרינן התם
דאמי פשוטיהן מקבלין
טומאה, ומאי דבעי בית
סומאה, ומאי דבעי בית קבול ומאי דבעינן נמי . שיהא מטלטל מלא וריקן, שיהא מטעט פוע היקן, תרוייהו משק ילפינן להו. מי׳ הכ"ץ, וכיון דלא ילפינן מדרסאות לענין דלא יליבעו מדרקבול, לא בעינן שיהא מטלטל וריקם, וא"כ מאי מדידה וויקם, וא"כ מאי מוידה שייך בשידה זו. ריטנ"ל. יח. [ד]אפתחה למעלה קאי. חוס' לקמן פד. ד"ה סכלה. דאין [לה] טומאת שכנה. דאין ניון טובאונ מדרס. חיי הכ״ן, יוט. דהיינו שהיא מחזקת מ׳ סאה בלח. חיי הכ״ן, □. [ד]לא בעי מיטלטל מלא וריקן. מוס׳ לקמן פדר ד״ה הכלה. בא. לא מלאתי. ובריטב״א כאן (ד״ה מתיב) הביא דברי נתן לד"ל נונגיב) הבים דברי החוס' מנחות (למ. ד"ה שדה, 'זעוד נראה דאפי' עיקרו וכו') בשם רבנו שמשון ז"ל (אף דשם בחוס' לא הביאוהו בשמו), ולהמו בדברי הריטב"א (פג: וממת לזכרי הריטביים (פג.) ד"ה לאפוקי) לירף הדברים למש"כ החוסי לקמן שם שהוא דומה למש"כ בחו"י כאן, עי"ש ודו"ק, בב. בממעט חלון מכשיעור. תוס' ב"ב כ. ד"ה היא. כג. להכי בעי

ובה נד הלהבי עבידא בו'. פי׳ בקונטרס דדייק מדקתני אבל לא ישן א משמע דוקא ישן אבל חדש אפילו יחדו וקשה לר"י דלמאי דמסיק נמי מטה שיחדה והניח עליה מעותב כו' תקשה ליה מנר של מתכת דשרי ר' יהודה אפילו יחדו לעיל מדקתני חוץ מן

הנר שהדליקו בה באותה שבת אבל לא הדליקו בה באותה שבת אע"פ שיחדה והדליקו בה בחול שריג ונראה לר"י דלא דייק כלל מדקתני אבל לא ישן אלא דוקא בנר של חרם הוא דקאמ׳ דלהכי עבידא שתחלת עשייתה היא להדלקה והוי כמו יחוד שמיד שמדליקין בה פעם אחת נמאסת ואין ראויה לתשמיש אחר ולכך תחלת עשייתה אינה אלא להדלקה אע"פ שראויה לתשמיש אחר בין עשייה להדלקה מ"מ אין עושין אותה לכך שחין זה אלא זמן מועט אבל בנר מתכתה אין עשייתה להדלקה לבד דראויה כל שעה לתשמיש אחרי: לא הניח עליה מעות מותר לשלשלה. וחלולרות דחסר ר׳

יהודה לעיל (דף לו.) ז נראה לר"י דאסר אפי׳ לא תהע בה דחלולרות לא חזיא אלא לתקיעה ואין לחלק בין תקע ללא תקע אבל מטה ונר חזי לתשמיש

אחרינא: יש עליה מעות אסור למלמלה. ע"כ נמניח איירי א)דבשכח חנן פרק נוטל (לקמן קמב:) מנער הכר והן נופלות ובמניח בשבת איירי דבהניח מבעוד יום והיו עליה בין השמשות אפילו אין עליה מעות אסור לטלטלה כדקאמר בסיפא דמילתיה וקשה דאיך יכול להיות שמניח לדעת בשבת וי"ל כגון שהניח נכרי או חינוק לדעת ישראל"ג וא"ת אמאי לא מוכח מהכא בפ׳ אין לדין (בילה כו:) דאין מוקלה לחלי שבת וי"ל דאיכא לאוקמא כגון שהניחם לדעת ישראל כדי להסירם אחר שעה והוו כגמרו בידי אדם ולמאי דפרישית לעיל דהא דיש מוקצה לחצי שבת היינו באיסור אכילה ולא בטלטול א"ש: מוכני שלה. פי׳ בקונטרס דגבי שידה תנן לה במסכת כלים (פי״ח מ״ה) והיה עשויה למרכבת אנשים ונשים ב)ואין נראה לר"י דאי חזיא למדרס לא שייך בה מדידה דלא איתקש לשק ולא בעינן מיטלטל מלא וריקן ד כדמוכח בפרק אלו מומין (בכורות לח. ושם) דפריך ושאין לו תוך בכלי שטף מקבל טומאה הוא "והא דומיא דשק בעינן טו ומשני בהנך דחזו למדרסות וו לכך נראה דאינה עשויה אלא לכלים והא דאמר לקמן בפרק רבי עקיבא (דף פד. ושם) שלש חיבות הן חיבה שפתחה מלדה טמחה מדרם מלמעלה טמא מת פי׳ אבל מדרס לא לפי שאומרים עמוד ונעשה מלאכתנו והבאה במדה טהורה מכלום פי׳ שיש לה מ׳ סאה אור״י דלריך לומריח דלא קאי אפתחה מלדה דכיון דחזיא למדרם אפילו באה במדהיט טמאה כדפיים: ואין מצלת עמה באהל המת. פי׳ בקונט׳ בבית הקברות (כ) שהכלים על דופני השידה וקשה דמי יביא טומא׳ על

הכלים ומפרש ריב"א דמיירי שפיר דקיימא השידה באהל המת ומוקפת למיד פתיל ואע"ג דכלי עץ אינו מליל בצמיד פתיל היכא דמקבל ארבעים סאה מציל כיון דלא מקבל טומאה כדתנן במסכת כלים ואלו מצילין בצמיד פתיל כלי גללים כו׳ וכלי עך הטהורים ואין צ"ל דמוכני יש לו בית קיבול אלא פשוטי כלי עץ הוא ויש נקב בשידה בלדה והכלים בחוך השידה והמוכני חופפת שם וממעטת אותו נקב עד שאין נשאר פותח טפח וקאמר כיון דנשמטת אינו ממעט דדוקא כי מבטלו שם ממעט בחלון כדמוכח בלא יחפור (ב"ב כ: ושם) דפריך אהא דקתני דכלי חרס ממעט בחלון הא קחזי ליה פי׳ ולא מבטל המם והיכי ממעט ומשני דמטונף ומייריב שאינו סומם כל הנקבבג דאם סותם כל הנקב אפי׳ אינו מבטלו שם סותם כדאמר בפ׳ במרא (דף קמו) בימי אבא שאול בן בטנית פקקו את המאור בטפיח והתם לא בטלוהו שאם ביטלוהו בשבת היה חייב משום בונה דהא מוסיפים על הבנין אלא ודאי בלא ביטול איירי ואפ״ה סותם ובכלי עץ אמרינן נמי בפ׳ בתרא דמגילה (דף כו:) ההיא בי כנישתא דרומאי דהות פתיחה לההוא אנדרונא דהוו מחתי בה מיתי בעו כהני למיזל לללויי התם אמרו ליה לרבא אמר להו זילו דלו מיבותה ואותבוהו אבבא דה″ל כלי עץ העשוי לנחת ומסתמא לא היו מבטלין אותו שם שהרי ס״ת מניחין בתוכו⊏ ומיהו חבן וגרוגרות אין להם דין כלים דאפי׳ סותמין כל החלון לריכין ביטול כדמוכח בפרק לא יחפור (ב״ב יט:) ולר״ת אין נראה לפרש דמוכני הוי אופן דאין דרך להניח מעות על האופן דקתני ואין גוררין אותה בשבת בומן שיש עליה מעות ומפרש דמוכני היינו כן של שידה כמו את הכיור ואת כנו (שמות ל) וכמו מכונות במלכים (א ז) פי' בסיס שהשידה מונחת עליו⊆ה ויש בשידה נקב מתחתיה כנגד המוכניבו והיא בבה״ק והטומאה נכנסת דרך נקב בשידה ואין המוכני מללת כיון שהיא נשמטת ואין מבטלין אותה שס□ ומיירי נמי שאין סוחמת כל הנקב אלא ממעטת אותו מפותח טפח כדפי׳ לעיל וצ"ל דמיירי שאין הטומאה כנגד הנקב דכשהטומאה נגד הנקב אפילו אין בו פותח טפח בוקעת ועולה כדאמר בפ״ק דסוכה (דף יח. ושם) ארובה בבית ואין בה פותח טפח טומאה כנגד ארובה כל הבית טהור לפי שבוקעת ועולה וכן במסכת אהלותה ומייתי לה בהעור והרוטב (חולין קנה:) חבילי המטה וסריגי חלונות כו' פירסן על המת באויר הנוגע כנגד הנקב טמא שלא כנגד הנקב טהור והתם אין בנקבים פותח טפח דקתני רישא דמפסיק בין בית לעלייה: אין גוררין אותה בשבת בומן שיש עליה מעות. מפרש ר"י דכשהיא נשמטת היא כלי בפני ענמה אבל כשאינה נשמטת מותר לגוררה אע"פ שיש עליה מעות דכיון כחשאינס ע״ג השידה שהיא עיקר הכלי שרי: הא אין עליה מעות שריא אע״ג דהוו עליה כל בין השמשות. קשה לרשב״א דמאי פריך לוקמא בשכח ולהכי אין עליה מעות אע"ג דהוו עליה כל בין השמשות שריא כדאמר בפרק נוטל (לקמן קמב:) ובומן שיש עליה מעות אסור לגוררה אפי׳ בשכח שהוא טלטול גמור וקמ"ל דבאינה נשמטת שרי לגוררה טלטול גמור ומתרץ דע"כ במניח איירי דהא אין גוררין אותה משמע בש אפי׳ לנורך מקומה לואי בשכח הא אמרי׳ בפרק נוטל (ג"ז שם) לא שנו אלא לצורך גופו אבל לצורך מקומו מטלטלו ועודן עליו ש דא (ומיהו מטה שיחדה והניח עליה מעות °איכא למימר דמודה ר"ש דמדקפיד עליה מיחד לה מקום רב כדאמרי' בריש כל הכלים (שם קכו. 1שם) הכל מודים כיון דקפיד עליה מיחד לה מקום ופר"ת דהכל מודים אפי' ר"ש^{דג} והא דפריך לעיל מנר היינו משום שאין לחלק בין מטה לשאר דברים אלא כשהניח עליה מעות ולפ"ז לא קשה לעיל אפי' הקונטרס שפי' דדייק מדקתני אבל לא ישן):

הנית עליה מעות. אפילו בחול הרי הוקלה לאיסור ואסור לטלטלה ואפילו נסתלקו המעות מבעוד יום ולא דמי לנר של מתכת דשרי רבי יהודה דהתם בלא יחדו: לא יחדה למעות אין עליה מעות. בשבת: מוסר לטלטלה. ואע"ג דהניח עליה מעות בחול: והוא.

שנסתלקו מבעוד יום שלא היו עליה כל בין השמשות. אבל היו עליה כל בין השמשות איתקצי לכולי יומא: מוכני שלה. גבי שידה תנן במסכת כלים והיא עגלה של עץ מוקפת מחילות למרכב אנשים ונשים. מוכני אופן: בותן שהיא נשמטת. כעין אופני עגלה שלנו שאדם יכול לסלקו מן העגלה: אינו חיבור לה. דחשובה היא כלי לעצמה. דאי שידה בת קבולי טומאה היא כגון שאינה מחזקת מ׳ סאה בלח ונטמאה השידה לא נטמא המוכני ואי לאו בת הבולי טומאה היא ונגעה נוומאה בחוכני המוכני טמאה לעצמה דלא חשיבא משידה והיא מיטלטלה מלאה וריקנית דיש לה בית קיבול: ואינה נמדדת עמה. לענין טומאה כדפרישית דכלי עץ המחזיק מ' סאה בלח שהן כוריים ביבש טהור כדאמרי׳ בבמה מדליקין

(לעיל לה.) דכלי עך איתקש לשק שיהא מיטלטל מלא וריקן וזו אינו מיטלטל מלא ותנן במסכת כליס² ומייחינן בגמ׳ דמנחותי) השידה ב״ה אומרים נמדדת מבחוץ דרואין אותה כאילו היא עומדת בתוך כלי גדול ואם מחזיק אותו כלי מ' סאה טהורה השידה ואע"פ שהיא אינה מחזקת מ' סאה דקסבר אף עוביה נמדד

עמה והמוכני אינו נמדד עמה להשלים דרואין כאילו ניטל המוכני ואח"כ תנתן השידה לתוך הכלי: ואינה מצלם עמה באהל המת. דאם השידה מחזקת מ' [סאה] דאינה מקבלת טומאה מללת באהל המת והוי אהל לעצמה. ולא שנכנסה לבית שהמת בו דא"כ אין כאן הנלה שהרי הגג מאהיל על הטהרות מלמעלה אלא כגון שנכנסה לבית הקברות כדאמרינן בעירוביןה ר' יהודה אומר אף בבה"ק מפני שיכול לחוץ בשידה תיבה ומגדל בפ׳ בכל מערבין" דקסבר אהל זרוק כלומר אהל המיטלטל שמיה אהל ומפסיק (4) כלפי הטומאה והמוכני אם הוא גבוה מדופני השידה וכלים [בולטים] מלמעלה מדופני השידה וגובה המוכני מגין עליהם אינו מצילן דמוכני כלי הוא לעצמו ומקבל טומאה ואינו חולך בפני הטומאה. ורבותי דוחקין ומפרשין אותה באהל המת ממש ובשל חרם המוקפת למיד פתיל והרבה תשובות יש חדה דנמדדת לא שייך בשל חרס דלא איתקש לשק ובין מיטלטל ובין אינו מיטלטל טמא ועוד אם המוכני מוקף למיד פחיל יציל בפני עצמו כלים שבתוכו ועוד בפירוש נשנית במסכת כלים בהלכות כלי עץ והלכות כלי חרם נשנו לבדן והלכות כלי עץ נשנו לבדן: ההיא ר' שמעון היא. ומיהו מעות לא חזו מידי ומודה רבי שמעון דעודן עליו אסור: מניחין

דכיון דאין ולא באקראי במשניות כא לישב בה בני אדם ואפ"ה כשמחזקת מ' סאה טהורה: רבינו חננאל יהודה

לשמעתיה. מתיב ר' אלעזר הא דתנן בכלים פ' י"ח הא דתנן בכלים פי י״ח מוכני שלה בזמן שהיא נשמטת אינה חבור ואינה (נמדדת) [נמדלת] (נמדדת) נגטו זיין ואינה נמצלת באהל המת. ייייי ו פון של נשלפת עמה ולא דנמצלת עמה מפני שהשידה כלי ענווו נופני סווב ... וזו אינה מכללא, לפיכך אמרו אין גוררין אותה בשבת בזמן שיש עליה מעות. פי׳ מוכני, כֶּן מלשון את הכיור ואת כנו. נמדלת מלשוז שילוף. קתני מיהת אין גוררין אותה בשבת בזמן שיש עליה מעות, הא אין עליה מעות שרי ואע"ג דהוו עליה בין השמשות. ושנינן משנה זו לר' שמעון היא, ורב דאמר כרבי יהודה,

מוסף תוספות (המשך)

מהודקת על גביו עושים באמצע עץ שנכנס בנקב שעושין לשידה בשוליה. מי׳ הכ״ן, כז. ואילו היה כסתומה ומצלת על הכלים שבתוך . מטב״ח. ר∏ והמוכוי טפל. נאסרת בי שיטה ל . ןש]אין בסיסותו של מוכני עושה את השידה כולה בסיס לדבר האסור. חי׳ סר"ן, ואין השידה מתבטלת למוכני אדרבה המוכני משתרי אגב השידה. ריטנ״א. כט. להו

י אי איה. ביחוב בכ ביטול, מוס' ציכ כ, ד"ה היא. T. אפ״ה חוצצת כיון דכותמת כל הנקב. מוס' הלא״ש. דכי בעינן ביטול, בדבר שאינו סותם לגמרי אלא שהוא ממעט אבל בדבר הסותם והחוצץ לגמרי, לא בעינן ביטול. מיטב״א. כה. כדי שלא תאכלנה הקרקע. מיטב״א. כו. וכדי שהשידה תעמוד